

## شرح وظایف کارشناس تغذیه در تیم سلامت:

۱. شناسایی محیط جغرافیایی محل خدمت
۲. شناسایی جمعیت تحت پوشش از نظر تعداد نفرات به تفکیک سن و جنس
۳. انجام مطالعات میدانی و شناسایی عوامل و مشکلات اثرگذار بر سلامت تغذیه ای در منطقه (شناسایی فاکتورهای خطر مانند اضافه وزن و چاقی، لاغری، کم خونی، افزایش مصرف نمک، کمبود مصرف کلسیم و ویتامین D، افزایش مصرف روغن و)....
۴. تدوین برنامه های مداخله ای به منظور کنترل و کاهش عوامل و فاکتورهای شناسایی شده در منطقه
۵. شناسایی جمعیت تحت پوشش از نظر وجود عوامل و مشکلات اثرگذار بر سلامت افراد
۶. انجام برنامه های موجود در بسته خدمت ابلاغی
۷. آموزش به بیماران و موارد ارجاع شده
۸. اجرای برنامه های آموزشی گروهی
۹. نظارت بر برنامه های تغذیه ای شامل مکمل یاری، پایگاه های تغذیه سالم
۱۰. تنظیم رژیم غذایی برای بیماران یا افرادی که تغذیه ناسالم دارند
۱۱. شناسایی بیماران فشار خون بالا، دیابت، پوکی استخوان و اختلالات چربی خون، هیپوتیروئیدی، فنیل کتونوریا
۱۲. پیگیری درمان و اصلاح تغذیه بیماران فشار خون بالا، دیابت، پوکی استخوان و اختلالات چربی خون، هیپوتیروئیدی، و فنیل کتونوریا
۱۳. نظارت بر فروشگاه های عرضه مواد غذایی و پایش نمکهای خوراکی به صورت موردی با همکاری کارشناس بهداشت محیط
۱۴. نظارت بر برنامه های تغذیه در مدارس شامل مکملیاری، پایگاه های تغذیه سالم و مشارکت در برنامه های آموزشی تغذیه
۱۵. مشارکت در فعالیتهای اجتماع محور (حمایتهای تغذیه ای و توانمندسازی خانوارهای نیازمند، برگزاری جشنواره ها، مشارکت در برگزاری مناسبتهای مختلف و..)
۱۶. عضویت در شورای اجتماعی محلات، مشارکت در برنامه های آموزشی فرهنگسرای محله و ..
۱۷. نظارت مستقیم هفتگی بر عملکرد مراقبین سلامت در زمینه فعالیت های مرتبط با غذا و تغذیه در پایگاه های سلامت تحت پوشش
۱۸. قبول ارجاعات از مراقبین سلامت در پایگاه های سلامت تحت پوشش و ارائه پس خوراند
۱۹. ارجاع موارد براساس بسته خدمت به پزشک مرکز
۲۰. کنترل شاخص های آنترپومتریکی، ارزیابی تغذیه ای و ثبت در پرونده الکترونیک: کارشناس تغذیه باید قد و وزن کلیه افرادی که از طرف مراقب سلامت یا پزشک به او ارجاع داده شده است را کنترل، اندازه گیری و در سیستم ثبت نموده و به نمایه توده بدنی محاسبه شده دقت نماید. همچنین منحنی های رشد و وزن گیری کودکان و مادران باردار که در سیستم رسم شده است را مورد ارزیابی قرار دهد. سپس سوالات ارزیابی تغذیه ای را تکمیل نموده و برای وضعیت کنونی فرد تصمیمات لازم را اتخاذ نماید.
۲۱. انجام مراقبت های تغذیه ای: بر اساس وضعیت فرد، خدمات تغذیه ای لازم را شامل موارد زیر ارائه نماید:

الف- آموزش فردی

ب- مشاوره تغذیه

ج- تنظیم رژیم غذایی: برای کلیه مبتلایان به دیابت و پره دیابت، فشار خون بالا، دیس لیپیدمی، چاقی، لاغری و اضافه وزن ارجاع شده مطابق دستورعمل، علاوه بر ارائه آموزش و مشاوره تغذیه، رژیم غذایی لازم را تنظیم نماید.

۲۲. مراقبت های تغذیه ای در سایر مراجعات: کارشناس تغذیه باید در هر بار مراجعه، مراقبت های تغذیه ای لازم را مطابق با دستور عمل به هر مراجعه کننده ارائه نماید و "خدمات تغذیه ای در مراجعات بعدی" و روند بهبود تغذیه ای فرد را در سیستم ثبت نماید.
۲۳. ارائه آموزش های گروهی به مراجعین پایگاه های تابعه و مرکز: لازم است در ابتدای هر سال، کارشناس تغذیه سر فصل های آموزشی را براساس نیاز سنجی تعیین و برنامه آموزش تغذیه مرکز را تدوین و بر روی بورد اتاق خود نصب نماید. همچنین برنامه کلاس های آموزشی را به پایگاه های تحت پوشش مرکز ارسال نماید تا مراقبین سلامت به اطلاع مراجعه کنندگان برسانند. در صورت بروز شرایط خاص (مانند وقوع اپیدمی بیماری های واگیر، آلودگی هوا، بحران ها و ...)، که نیاز به آموزش های تغذیه ای وجود دارد که در برنامه سالیانه پیش بینی نشده است، کارشناس تغذیه موظف است نسبت به برنامه ریزی و آموزش های لازم اقدام نماید.
۲۴. طراحی و اجرای برنامه های آموزشی: کارشناس تغذیه موظف است با تشکیل هسته های آموزشی از ظرفیت های موجود از جمله سفیران سلامت، داوطلبین، رابطین و مربیان بهداشت و ... جهت ارائه آموزش مباحث تغذیه در مراکز جمعی خارج از پایگاه ها و مرکز مانند مدارس، مساجد، فرهنگسراها و ادارات و ... استفاده و فعالیت های آموزشی در جمعیت تحت پوشش خود را مدیریت کند و بر حسن ارائه آموزش ها توسط هسته های آموزشی نظارت داشته باشد.
۲۵. شناسایی و اولویتبندی مشکلات تغذیه ای شایع در منطقه: کارشناس تغذیه مرکز باید در تعامل با کارشناس تغذیه شهرستان و دانشگاه، از مشکلات تغذیه ای شایع منطقه باخبر باشد و همچنین برنامه های بهبود تغذیه جامعه که از ستاد ابلاغ شده است را به نحو احسن اجرا نماید.
۲۶. تدوین برنامه عملیاتی: در انتهای هر سال کارشناس تغذیه به منظور ارتقاء وضعیت تغذیه منطقه تحت پوشش، باید برنامه عملیاتی بهبود تغذیه سال آینده را با همکاری کارشناس تغذیه شهرستان تدوین کرده و به اطلاع مرکز بهداشت شهرستان برساند. همچنین اطلاعات و شاخص های تغذیه ای منطقه تحت پوشش را جهت تدوین برنامه عملیاتی شهرستان، در اختیار کارشناس تغذیه شهرستان قرار دهد.
۲۷. طراحی و اجرای مداخلات مناسب: با توجه به اولویت های مشخص شده از مشکلات تغذیه ای و علل احتمالی آن ها و براساس تصمیمات اتخاذ شده با همکاری سایر اعضای تیم سلامت، راه حل ها و مداخلات مناسب را طراحی و اجرا نماید.
۲۸. جلب همکاری های درون و بین بخش در اجرای برنامه های جامعه محور: به منظور اجرای مداخلات تغذیه ای و بهبود وضعیت تغذیه ای جامعه تحت پوشش، کارشناس تغذیه موظف است نسبت به شناسایی و ایجاد ارتباط با ذی نفعان برنامه های تغذیه اقدام نموده و با تشریح مشکلات تغذیه ای موجود در منطقه تحت پوشش مشارکت آنان را برای اصلاح مشکلات مذکور جلب نماید.
۲۹. پایش شاخص های تغذیه: کارشناس تغذیه باید از شاخص های تغذیه ای منطقه تحت پوشش خود مطلع بوده، و پانل شاخص های تغذیه ای مربوطه را بر روی "بورد" نصب نماید.
۳۰. همکاری در آموزش مباحث تغذیه به مراقبین سلامت: کارشناس تغذیه مرکز موظف است در همکاری با کارشناسان مسئول تغذیه ستاد دانشگاه و شهرستان، نسبت به آموزش تغذیه مراقبین سلامت، طبق برنامه تدوین شده در دانشگاه اقدام نماید.
۳۱. نظارت بر برنامه های تغذیه اجرا شده توسط مراقب سلامت: کارشناس تغذیه مرکز موظف است با پایش و نظارت ادواری بر اجرای برنامه های بهبود تغذیه جامعه، از صحت ارائه خدمات تغذیه ای مراقب سلامت به مراجعه کننده از جمله نحوه ارزیابی الگوی تغذیه ای مراجعین، آموزش تغذیه در گروه های سنی مختلف، نحوه ارائه مکمل ها برای هر گروه سنی، چگونگی تفسیر منحنی های وزن گیری مادران باردار و رشد کودکان، نحوه اندازه گیری وزن، قد، دور کمر و دور سر برای گروه سنی هدف و ... اطمینان حاصل نماید و آموزش های لازم را به مراقبین سلامت ارائه نماید.